

Bilo je tretji dan po tem dogodku. Uprav smo bili pojužinali in se pomenkovali o tem in onem, kar nekdo potrka in v sobo stopi žena — Franckova mati. Pogleda po sobi, kje bi bil sin. Ko ga ne opazi, pristopi k meni, ki sem sedel najbližje, in vpraša nekako s strahom:

»Kje je France Lukančič?«

Nisem si upal povedati ji žalostne vesti in zmajal sem z rameni.

Tu se vzbudi materi huda slutnja in še jedenkrat ponovi vprašanje.

Postaren mož zraven mene se ojunači in reče:

»V mrtvašnici.«

Tu se spusti žena v glasen jok, ki je bil bolj podoben obupnemu vpitju.

»O moj sin! Kaj umrl? O pristrčni moj otrok!« ... se razlega po sobi.

Vsem so silile solze v oči, vsem se je smilila.

Redovnica prihití v sobo in jo skuša potolažiti.

»Ne jokajte tako«, začne. »Božja volja je bila. Vaš sin se gotovo veseli gori mej angelji. Saj je tako lepo umrl. Danes popoldne ga bodo pokopali. Lahko ga spremite k zadnjemu počitku. A prosim Vas, nehajte tako ihteti.«

Mati utihne nekoliko, obriše si solze in gre v mrtvašnico iskat sina.

Bil je že zabit v belo rakev.

Da je prelila tu mnogo solz, mi ni treba omenjati.

Za jedno uro je bil pogreb. Za krsto je stopala mati sama obilne solze točeč in goreče moleč za sina.

Spomini iz otročjih let.

(Piše Ludovik Črnej.)

8. Sani.

Po ledu se nisem znal drsati nikdar. Sram me je res bilo včasih nekoliko — druge škode pa nisem imel. Nekoč sem se hotel malo podrsniti po ledeni stezi, pa sem zletel v znak tako, da sem videl okoli poldne temo in v temi zvezde. Od tiste dôbe se nisem poskušal drsati in zato se tudi nisem znal. Sosedí so me hvalili in pravili svojim otrokom, da sem priden, ker nočem trgati čevljev na ledu — jaz pa si le upal nisem.

Vendar je imela zima tudi za-me mnogo veselja. Napravil sem si plug za sneg in delal sem tire, potrebne in še mnogo več nepotrebnih. — Imel sem tudi saní, lepe sani. Po leti so počivale na podstrešju, a jeseni, ko so začele naletavati prve bele muhe, privlekla sva jih z bratom v kolarnico in popravila, kolikor je bilo treba. — Sneg še ni bil popolnoma pokril zemlje, ko sem že vlekel sani na holmec. Sedel sem nanje, pa ni šlo. Še same niso hotele po produ navzdol!

Padlo pa je več snega, in tedaj sem se vozil, da je bilo veselje. Klicali so me sicer v sobo in mi pravili, da je mrzlo, a jaz sem vedno trdil, da je prav toplo in — ozebel sem v noge. Tako me je skelela časih po noči

ozeblina, da sem sklenil pustiti sani. No, ko se je zdanilo prihodnje jutro, sankal sem se zopet veselo po obočju hriba. — Po četrť ure sem vlačil sani na vrh, da sem se potem peljal kake tri minute navzdol, ako se nisem zvrnil med potom in mi niso sani ušle in divjale same do podnožja. Tedaj sem se pa kotal za njimi. Pa kaj dé to človeku, saj v snegu se ne pobije! In če je treba, popravljajo se sani vsak dan; kajti sankati se je res prijetno!

Ozeblina pa je neprijetna. — A jaz jo znam odpraviti. — Neki star berač, kojemu sem dal košček kruha, razodel mi je to skrivnost in jaz jo razodenem vam, da vas ne bode skelela ozeblina, kadar pride južno vreme. Drgnite si ozebljene noge nekaj časa z mehkim snegom in — dobro bo! To zdravilo je po ceni, pa najboljše.

Naši vzorniki v zgodovini.

1. Blaženi Tomaž Môr.

(Konec.)

Ysako dovršeno delo pa mora imeti venec ali krono. Tudi Tomaževo vzorno življenje ga je imelo. Prisluzil si ga je pa tako-le: Henrik VIII. je imel nekatere lepe lastnosti, a tudi slabe. Med slabimi ga je posebno poniževala strast, ki je prepovedana v šesti zapovedi božji. Sklenil je svojo prvo ženo zapustiti in z drugo se zaročiti. Zahteval je tudi od papeža, naj mu dovoli v to. Ker pa to ni bilo mogoče, se je razsrdil in odpovedal papežu pokorščino ter to zahteval tudi od vseh podložnikov, ki naj zanaprej njega poslušajo kot vrhovnega poglavarja tudi v cerkvenih rečéh ter potrdijo to s posebno prisego, ki jo zgodovinarji zovejo prvaško ali suprematsko prisego.

Hudo preganjanje se prične vsled tega na Angleškem. Med prvimi, ki so se kralju odločno ustavili, je bil Tomaž Môr. Mnogi so ga svarili in mu prigovarjali, naj se udá kraljevi želji, toda značajni mož je poslušal le glas svoje vesti. Vojvoda Norfolški mu reče: »S knezi se je nevarno vojskovati; zato ti svetujem, udaj se kraljevi volji. Kraljeva nevolja je toliko kot smrt!« Môr mu odgovori: »V tem slučaju je med nama le ta razložek, da umrjem jaz danes, ti jutri!«

Kakor pred vsakim imenitnim opravičkom, bil je Môr tisto jutro, ko so ga klicali k prisegi, še pri spovedi, pri sv. obhajilu in pri sv. maši, ter se pristrčno poslovil, kakor bi slutil, da gleda zadnjikrat svojo preljubo domačijo. Ker noče priseči, vržejo v ječo njega, o katerem je nekđaj kralj sam ponosno izrekel, da se noben knez ne more ponašati s takim podložnikom. V ječi je bil nekoliko čez jedno leto; vse je pretrpel potrpežljivo kot krščanski junak: molil je, bral in pisal v zaporu.

Tudi še v ječi so se veliko prizadejali, da bi ga pregovorili na kraljevo stran. Prišla je njegova najljubša hči Marjetica in mu jokaje prigovarjala;